

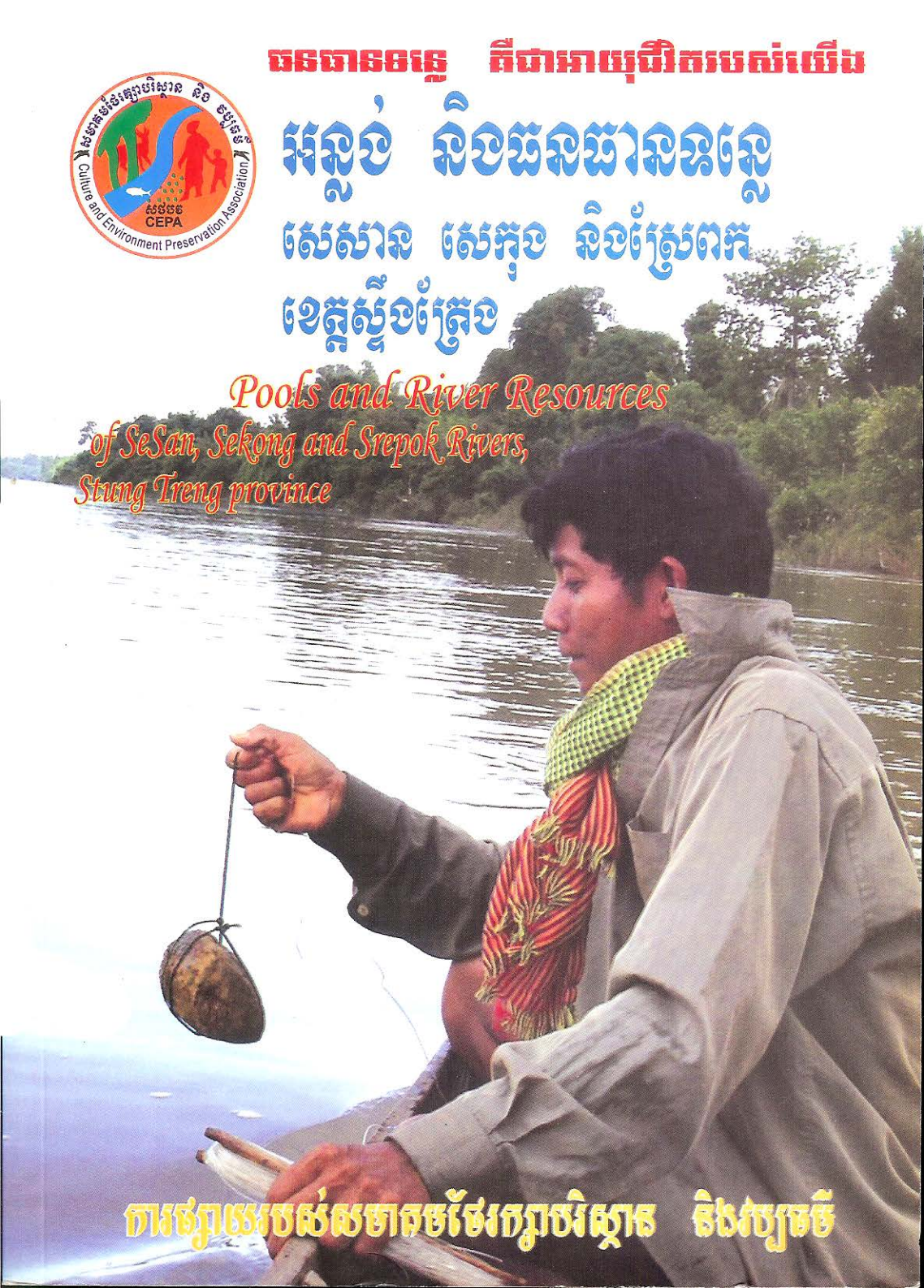

ធនធានទន្លេ គឺជាអាយុជីវិតរបស់យើង

**អន្លូង និងធនធានទន្លេ
សេសាន សេកុង និងស្រែក
ខេត្តស្ទឹងត្រែង**

*Pools and River Resources
of SeSan, Sekong and Srepok Rivers,
Stung Treng province*

ការវេទនារបស់សមាគមវប្បធម៌និងស្ថានភាពបរិស្ថាន និងស្បែកថ្មី

អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា

សមាគមថែរក្សាបរិស្ថាន និង វប្បធម៌ (សេដ្ឋា-CEPA) បានបង្កើតឡើងនៅឆ្នាំ ១៩៩៥ ដោយនិស្សិតមួយក្រុម ជាអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល មិនរកកំរៃ មិនពាក់ព័ន្ធនឹងគណបក្សនយោបាយ ឬក្រុមនយោបាយណាមួយនៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា និងត្រូវបានទទួលស្គាល់ដោយក្រសួងមហាផ្ទៃនៅឆ្នាំ១៩៩៦។

ទស្សនៈវិស័យ

សេចក្តីប្រាថ្នាចម្បងរបស់យើង : សង្គមឯករាជ្យមួយដែលថែរក្សាបាននូវវប្បធម៌ និងបរិស្ថានដោយធ្វើកិច្ចសហប្រតិបត្តិការជាមួយអ្នកពាក់ព័ន្ធដើម្បីធានាបាននូវការអភិវឌ្ឍប្រកបដោយនិរន្តរភាព ស្ថិរភាព និងសុវត្ថិភាពសំរាប់កូនខ្មែរជំនាន់ក្រោយ។

គោលដៅ

ធានាអោយបាននូវការថែទាំ និងការពារបរិស្ថាន និងធនធានធម្មជាតិក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាប្រកបដោយសមធម៌ ឆ្ពោះទៅរកនិរន្តរភាពនៃការប្រើប្រាស់ និងការចិញ្ចឹមជីវិតរបស់ប្រជាពលរដ្ឋ និងកូនខ្មែរជំនាន់ក្រោយ ។

បេសកកម្មរបស់សេដ្ឋា គឺ

- ធ្វើកិច្ចសហប្រតិបត្តិការជាមួយភ្នាក់ងាររដ្ឋបាល និងរាជរដ្ឋាភិបាលដើម្បីលើកកម្ពស់សិទ្ធិសេដ្ឋកិច្ច សង្គម និងវប្បធម៌របស់ប្រជាពលរដ្ឋ និងជំរុញអោយមានការការពារបរិស្ថាន និងវប្បធម៌របស់ខ្លួនតាមរយៈការស្រាវជ្រាវ ការអប់រំ ការផ្លាស់ប្តូរ ព័ត៌មាន-បទពិសោធន៍ និងការបណ្តុះបណ្តាលសកម្មជន។
- បង្កើននូវឱកាសសំរាប់សហគមន៍ក្នុងការលើកស្ទួយជីវភាពរបស់ពួកគាត់ និងអនុវត្តនូវគោលការណ៍សមភាព និងសមធម៌រវាងបុរស និងនារីដើម្បីធានាបាននូវការថែរក្សាប្រពៃណី វប្បធម៌ និងការចិញ្ចឹមជីវិតប្រកបដោយនិរន្តរភាព។
- ពង្រឹងនូវសិទ្ធិរបស់ប្រជាជនមូលដ្ឋានក្នុងការប្រើប្រាស់ និងគ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិប្រកបដោយសមភាព និងសមធម៌។
- ជំរុញការងារបណ្តាញក្នុងការទំនាក់ទំនងជាមួយនឹងអ្នកពាក់ព័ន្ធដើម្បីធានាបាននូវសិទ្ធិសេដ្ឋកិច្ច សង្គម និងវប្បធម៌ និងថែរក្សានូវវប្បធម៌អន្តោគ្រាម ។

សកម្មភាព និងយុទ្ធសាស្ត្រ

- កម្មវិធីការចិញ្ចឹមជីវិតប្រកបដោយនិរន្តរភាព (គម្រោងសហគមន៍ព្រៃឈើ និងសហគមន៍នេសាទ)
- កម្មវិធីកសិកម្មដើម្បីការគ្រប់គ្រងធនធានទឹកប្រកបដោយនិរន្តរភាព (គម្រោងគ្រប់គ្រងធនធានទឹកដោយនិរន្តរភាព គម្រោងកសិកម្មកិច្ចាក់ជាតិ-អន្តរជាតិ និងគម្រោងផ្សព្វផ្សាយ និងគោលទំព័រ)
- កម្មវិធីអភិវឌ្ឍន៍ធនធានមនុស្ស (គម្រោងបណ្តុះបណ្តាលសកម្មជនបរិស្ថាន សហគមន៍ និងបុគ្គលិក)

កែសម្រួលអត្ថបទ និងរៀបចំ

- លោក តឹក វណ្ណារ៉ា
- លោក វង្ស គង្វា
- លោក ពាក្យ សារ៉ែន
- លោក ស៊ុន ឆាំ
- លោក ហុង ឆាយ
- ក. ជ័យ សុនីរ៉ា
- ក. ធីម បុប្ផា
- ក. សុផាន កញ្ជា
- ក. អ៊ឹម សុផាណារី
- ក. អ៊ិត ចាន់ធឿន

គណៈកម្មការត្រួតពិនិត្យ

- លោក ទេព ប៊ុណ្ណារិទ្ធ
- លោក ប៊ូ សារ៉ែន
- លោក តឹក វណ្ណារ៉ា
- លោក ហាក់ វិមាន
- លោក យេន រុន
- លោកស្រី លុយ រស្មី

រចនាទំព័រ និងថតរូប

- លោក តឹក វណ្ណារ៉ា
- លោក ហុង ឆាយ
- ក. អ៊ឹម សុផាណារី
- ក. អ៊ិត ចាន់ធឿន

ស្រាវជ្រាវដោយ:

អ្នកភូមិក្រុងដងទន្លេសេសាន សេកុង និងស្រុក ក្រោមការសម្របសម្រួល និងគាំទ្រផ្នែកបច្ចេកទេសពីបុគ្គលិកសមាគមថែរក្សាបរិស្ថាន និងវប្បធម៌, មន្ទីរបរិស្ថាន និងមន្ទីរធនធានទឹក និងឧតុនិយម ខេត្តស្ទឹងត្រែង(សូមមើលក្នុងឧបសម្ព័ន្ធធ២ខាងក្រោយ)

តារាងមាតិកា

ទំព័រ

សេចក្តីផ្តើមអំណរគុណ.....X

បុព្វកថា.....XII

បញ្ជីអក្សរកាត់ XVI

ម.ណ.ជ.ក AIDOC

Code: 142-D2G

Date: _____

Donated by: _____

ជំពូក ១ : សេចក្តីផ្តើម

១.១ សេចក្តីផ្តើម.....១

១.២ ស្ថានភាពទូទៅ.....២

១.៣ គោលបំណងនៃការសិក្សា.....៣

១.៤ ទំហំនៃការសិក្សា ៣

ជំពូក ២ : វិធីសាស្ត្រសិក្សាស្រាវជ្រាវ

២.១ វិធីសាស្ត្រក្នុងការវាស់វែង.....៥

២.២ វិធីសាស្ត្រក្នុងការពិភាក្សាក្រុម ៥

២.៣ សម្ភារៈប្រើប្រាស់ ៧

ជំពូក ៣ : លទ្ធផលនៃការសិក្សាស្រាវជ្រាវ

អន្តងទៅតាមបណ្តាញ ទន្លេសេកុង

៣.១ ភូមិញ៉ាំងស៊ី ឃុំថ្មកែវ.....១០

    ៣.១.១ អន្លង់ ហិលមាន ឬអូរល្វា ១២

    ៣.១.២ អន្លង់ អូរតានេល.....១៥

    ៣.១.៣ អន្លង់ ជួរខាន់ម៉ាកហ្ស៊ែង (វិនតាឡឺក) អន្លង់ជួរស្តី.....១៧

៣.១.៤	អន្លង់ អន្លង់ថ្មដា (រឿនហ៊ុនឡាត)	២០
៣.១.៥	អន្លង់ អូរកាន់ល្បឿង (ដើមកុល)	២២
៣.១.៦	អន្លង់ អូរតូច(រឿនហួយណាយ)	២៥
៣.១.៧	អន្លង់ តាកីឡា	២៧
៣.១.៨	អន្លង់ អូរទុងលុង	២៩
៣.២	ភូមិអូរចាយ ឃុំសន្តិភាព	៣១
៣.២.១	អន្លង់ វាយាំ	៣៣
៣.៣	ភូមិសៀមប៉ាង ឃុំសេកុង	៣៦
៣.៣.១	អន្លង់ តាកាឡាំង	៣៧
៣.៣.២	អន្លង់ អូរសែ	៤០
៣.៤	ភូមិបានម្លង ឃុំសេកុង	៤២
៣.៥	ភូមិកែងព្នៅ ឃុំសេកុង	៤២
៣.៥.១	អន្លង់គគីរ	៤៤
៣.៥.២	អន្លង់ ជួរធំ (រឿនកែងព្នៅ)	៤៧
៣.៥.៣	អន្លង់ ខាន់នីមួន(ជួរខាន់នីមួន)	៤៩
៣.៥.៤	អន្លង់ រន្ទះបាញ់(តែង ហ្វាកផា)	៥២
៣.៦	ភូមិពាមខិ: ឃុំស្រែសំបួរ	៥៤
៣.៦.១	អន្លង់ ជួរពាមខិ: (តែងប៉ាខិ:)	៥៦
៣.៧	ភូមិគេតមឿង ឃុំស្រែសំបួរ	៥៨
៣.៧.១	អន្លង់ អូរតាឡាន	៦០
៣.៧.២	អន្លង់ អូរក្រឡាក់ រឺ អន្លង់អូរកាឡាក់	៦៣
៣.៨	ភូមិកញ្ជាញទឹក ឃុំស្រែសំបួរ	៦៦
៣.៨.១	អន្លង់ កំពង់ថ្ម (ថាហ៊ុន)	៦៦

៣.៨.២	អន្លង់ ប៉ាតង(ត្រីក្រាយ)	៧០
៣.៨.៣	អន្លង់ តែ(សង្កែ)	៧២
៣.៨.៤	អន្លង់ ហ៊ុនដាង(ថ្មពពាល)	៧៤
៣.៨.៥	អន្លង់ អូរគៀន(អូររទេះ)	៧៧
៣.៨.៦	អន្លង់ ខាន់ដាយនាងនាគ(ជណ្តើរនាងនាគ)	៧៩
៣.៨.៧	អន្លង់ រឿនតាញ៉ង	៨១

អន្លង់នៅតាមបណ្តោយ នន្លេស្រែពក

៣.៩	ភូមិស្រែស្រណុក ឃុំក្បាលរមាស	៨៤
៣.៩.១	អន្លង់កោះអណ្តែត	៨៦
៣.៩.២	អន្លង់ កំពង់ជ្រៃ	៨៩
៣.៩.៣	អន្លង់ ពាមអូរសូ	៩២
៣.៩.៤	អន្លង់កំពង់ទឹក	៩៤
៣.១០	ភូមិក្បាលរមាស ឃុំក្បាលរមាស	៩៧
៣.១០.១	អន្លង់ ពក	៩៩
៣.១០.២	អន្លង់ក្បាលភូមិ	១០១
៣.១០.៣	អន្លង់កណ្តាលភូមិ	១០៤
៣.១០.៤	អន្លង់ កុតប៊ូ(អន្លង់ត្រីដីរ)	១០៧
៣.១១	ភូមិក្របីជ្រៃ ឃុំក្បាលរមាស	១១០
៣.១១.១	អន្លង់ កាងតាយោក	១១២
៣.១១.២	អន្លង់លុងម៉ាតាយ (អន្លង់ធ្នាក់ឆ្កែងាប់)	១១៤
៣.១១.៣	អន្លង់ហ៊ុនឡាត់(អន្លង់ថ្មលាត)	១១៦

អន្តរាគមន៍សាមគ្គីភាពសេដ្ឋកិច្ចសង្គម

៣.១២ ភូមិសាមញ្ញ ឃុំសាមញ្ញ..... ១១៩

    ៣.១២.១ អន្តរាគមន៍ សាមាគមភូមិ (អន្តរាគមន៍ជំរាញភូមិ)..... ១២១

    ៣.១២.២ អន្តរាគមន៍ សាមាគមភូមិ (អន្តរាគមន៍ជំរាញភូមិ) ១២៣

    ៣.១២.៣ អន្តរាគមន៍ តាហិង្សា..... ១២៥

    ៣.១២.៤ អន្តរាគមន៍ យាយសាត់..... ១២៦

    ៣.១២.៥ អន្តរាគមន៍ យាយផាន់..... ១២៧

៣.១៣ ភូមិបង្កើត ឃុំសាមញ្ញ ១២៨

    ៣.១៣.១ អន្តរាគមន៍ ហ៊ុនឡាត (អន្តរាគមន៍) ១២៨

    ៣.១៣.២ អន្តរាគមន៍ កំពង់វត្តបង្កើត..... ១៣១

៣.១៤ ភូមិហាងសាវ័ត ឃុំសាមញ្ញ ១៣២

    ៣.១៤.១ អន្តរាគមន៍ ចឹកស៊ី ១៣២

    ៣.១៤.២ អន្តរាគមន៍ ណាយ៉ាក់ ១៣៤

    ៣.១៤.៣ អន្តរាគមន៍ ហ៊ុនស្ទឹងក្រោម (ផ្ទះសំបែក) ១៣៥

    ៣.១៤.៤ អន្តរាគមន៍ ហ៊ុនស្ទឹងលើ (ផ្ទះសំបែក) ១៣៧

៣.១៥ ភូមិសេសាន ឃុំកំភុន ១៣៩

    ៣.១៥.១ អន្តរាគមន៍ ខាន់ថានី..... ១៣៩

    ៣.១៥.២ អន្តរាគមន៍ ហ៊ុនខែ (អន្តរាគមន៍) ១៤២

    ៣.១៥.៣ អន្តរាគមន៍ ហ៊ុនស្ទឹង (អន្តរាគមន៍) ១៤៤

៣.១៦ ភូមិបាទម៉ែ ឃុំកំភុន ១៤៦

    ៣.១៦.១ អន្តរាគមន៍ យាយមីត ឬ អន្តរាគមន៍តាឡិក..... ១៤៦

៣.១៦.២	អន្លង់ យាយហៅ.....	១៥០
៣.១៦.៣	អន្លង់ សាលា.....	១៥២
៣.១៧	ភូមិកំភុន ឃុំកំភុន	១៥៣
៣.១៧.១	អន្លង់ កំពង់ចំឡុង(ថាខាម).....	១៥៥
៣.១៧.២	អន្លង់ យាយលិក.....	១៥៧
៣.១៧.៣	អន្លង់ តាម៉ៅ.....	១៥៩
៣.១៧.៣	អន្លង់ អូរចាប.....	១៦១
៣.១៨	ភូមិបានប៊ុង ឃុំភ្នក	១៦៣
៣.១៨.១	អន្លង់ ផ្តៅ(ប៊ុងវាយ).....	១៦៣
៣.១៨.២	អន្លង់ ផ្តុះ.....	១៦៦
៣.១៨.៣	អន្លង់ អ្នកតា.....	១៦៨
៣.១៨.៤	អន្លង់ សាមផាន់ឬក្លែងពីរ	១៧១
៣.១៩	ភូមិភ្នក ឃុំភ្នក	១៧៣
៣.១៩.១	អន្លង់ ខកម៉ាធំ ខកម៉ាខាងជើង អន្លង់ក្រោលសេះខាងជើង.....	១៧៣
៣.១៩.២	អន្លង់ ខកម៉ាតូច រឺខកម៉ាខាងត្បូង ក្រោលសេះខាងត្បូង.....	១៧៨
៣.១៩.៣	អន្លង់ រឺនស្លឹក.....	១៨០
៣.១៩.៤	អន្លង់ប៉ាំពេ(ផាំផៃ)	១៨២
៣.១៩.៥	អន្លង់ កោះព្រីត	១៨៤
៣.១៩.៦	អន្លង់ រឺនចាន់.បាពីត.....	១៨៦
៣.១៩.៧	អន្លង់ ហាតខាវ(ឆ្នេរខ្សាច់សរ).....	១៨៨
៣.១៩.៨	អន្លង់ ហាងឡូម អន្លង់កន្ទុយរួម.....	១៩០
៣.១៩.៩	អន្លង់ ហ្សឺឡាវើរី	១៩២
៣.១៩.១០	អន្លង់ ប៊ុនខៀវ(អន្លង់ផ្តុំខៀវ).....	១៩៤

៣.១៩.១១	អន្លង់ រឿនតាប៊ុត.....	១៩៦
៣.១៩.១២	អន្លង់ ខនតែ.....	១៩៩
៣.១៩.១៣	អន្លង់ ជួរអ្នកតា(អន្លង់ថាដា).....	២០១
៣.១៩.១៤	អន្លង់ ប៊ុងថាក់ឡាំង.....	២០៣
៣.២០	ភូមិស្រែក្រវាត៍ ឃុំស្រែក្រវាត៍.....	២០៧
៣.២០.១	អន្លង់រឿនហើ.....	២០៩
៣.២០.២	អន្លង់កន្ទួត.....	២១១
៣.២០.៣	អន្លង់ ផាសាពុះ.....	២១៣
៣.២០.៤	អន្លង់តាចី.....	២១៥
៣.២០.៥	អន្លង់សាលា.....	២១៧
៣.២០.៦	អន្លង់ ប៉ាកាន់.....	២២០
៣.២០.៧	អន្លង់ ផាសី.....	២២២
៣.២១	ភូមិស្រែក្រវាត៍ ឃុំស្រែក្រវាត៍.....	២២៤
៣.២១.១	អន្លង់ ត្រី(អន្លង់ប៉ា).....	២២៦
៣.២១.២	អន្លង់ ឃ្នួន.....	២២៨
៣.២១.៣	អន្លង់ ពោន.....	២៣០
៣.២១.៤	អន្លង់ ហាតសើង.....	២៣២
៣.២១.៥	អន្លង់ ពន្លាក.....	២៣៤
៣.២២	ភូមិខ្សាច់ថ្មី ឃុំតាឡាត.....	២៣៦
៣.២២.១	អន្លង់ កន្ទក់.....	២៣៨
៣.២២.២	អន្លង់ ជជូរ.....	២៤០
៣.២២.៣	អន្លង់ តាសួស.....	២៤២
៣.២២.៤	អន្លង់ ក្រពើ.....	២៤៤
៣.២២.៥	អន្លង់ អង់កូរ.....	២៤៦
៣.២២.៦	អន្លង់កំបោរ.....	២៤៨
៣.២៣	ភូមិក្រឡាពុះ ឃុំតាឡាត.....	២៥១
៣.២៣.១	អន្លង់ តែន.....	២៥៣

៣.២៣.២ អន្លង់ ស្វាយ.....	២៥៥
៣.២៣.៣ អន្លង់ អូរក្រឡាពុះ.....	២៥៧
៣.២៤ ភូមិស្វាយរៀង ឃុំតាឡាត	២៦០
៣.២៤.១ អន្លង់ កោះព្រៅ.....	២៦០
៣.២៤.២ អន្លង់ ស្ពឺ.....	២៦៤
៣.២៤.៣ អន្លង់ យាយសាត.....	២៦៦
៣.២៤.៤ អន្លង់ អូរឫស្សី (អន្លង់អាខាំ).....	២៦៩
៣.២៥ ភូមិវិពាត់ ឃុំតាឡាត	២៧២
៣.២៥.១ អន្លង់ យក្សប្រើយ	២៧២
៣.២៥.២ អន្លង់ ខ្លូច.....	២៧៦
៣.២៥.៣ អន្លង់ កំប្លិតធំ.....	២៧៨
៣.២៦ ភូមិតាឡាត ឃុំតាឡាត.....	២៨១
៣.២៦.១ អន្លង់ កំពង់ព្រះ.....	២៨១
៣.២៦.២ អន្លង់ ផ្លែគល់.....	២៨៥
៣.២៦.៣ អន្លង់ តោល.....	២៨៧

ជំពូក ៤ សន្តិដ្ឋាន និង អនុសាសន៍

៤.១ សេចក្តីសន្និដ្ឋាន.....	២៩០
៤.២ អនុសាសន៍	២៩១
៤.៣ ឯកសារយោង.....	២៩១

ឧបសម្ព័ន្ធ

ឧបសម្ព័ន្ធ ១	២៩២
ឧបសម្ព័ន្ធ ២	២៩៤

សេចក្តីថ្លែងអំណរគុណ

ក្រុមអ្នកស្រាវជ្រាវយើងខ្ញុំ សូមថ្លែងអំណរគុណយ៉ាងជ្រាលជ្រៅចំពោះមន្ទីរធនធាន
ទឹក និងឧតុនិយមខេត្តស្ទឹងត្រែង អភិបាលស្រុកសេសាន អភិបាលស្រុកសៀមបាំង មេឃុំនិង
ក្រុមប្រឹក្សា ឃុំថ្មកែវ ឃុំសន្តិភាព ឃុំសេកុង ឃុំស្រែសំបូរ ឃុំតាឡាត ឃុំស្រែគរ ឃុំភ្នក
ឃុំកំកុន ឃុំសាមយូយ និងឃុំក្បាលរមាស ព្រមទាំងមេភូមិចំនួន ២៦ភូមិនៅតាមបណ្តោយដង
ទន្លេសេសាន សេកុង និង ស្រែពក ដែលបានគាំទ្រ និងជំរុញលើកទឹកចិត្តដល់ប្រជាជនតាម
មូលដ្ឋាន ជាពិសេសដល់ការសិក្សាស្រាវជ្រាវដែលរៀបចំឡើងដោយក្រុមអ្នកភូមិ ក្នុងការ
ប្រមូលព័ត៌មានពីអន្លង់ និងធនធានទន្លេសេសាន សេកុង និងស្រែពក ដើម្បីចូលរួមចំណែក
លើកកម្ពស់ចំណេះដឹងរបស់សហគមន៍ក្នុងការអភិរក្ស និងប្រើប្រាស់ធនធានទន្លេប្រកបដោយ
និរន្តរភាព ។

ជាមួយគ្នានេះ សូមថ្លែងអំណរគុណយ៉ាងជ្រាលជ្រៅចំពោះលោក **ទេព ម៉ឺន្ទារ៉ាឌូ** នាយក
ប្រតិបត្តិសមាគមថែរក្សាបរិស្ថាន និងវប្បធម៌ និងលោក **ភីក វណ្ណារ៉ា** មន្ត្រីគ្រប់គ្រង
កម្មវិធីទំនាក់ទំនង និងតស៊ូមតិនៃសមាគមថែរក្សាបរិស្ថាន និងវប្បធម៌ ដែលបានផ្តួចផ្តើមគំនិត
បង្កើតឱ្យមានការសិក្សាស្រាវជ្រាវអំពីអន្លង់ និងធនធានទន្លេ តាមដងទន្លេសេសាន សេកុង
និងស្រែពកដោយអ្នកភូមិនេះឡើង និងផ្តល់នូវប្រឹក្សាល្អៗដល់ដំណើរការសិក្សាស្រាវជ្រាវទាំង
មូល ព្រមទាំងត្រួតពិនិត្យលើលទ្ធផលនៃការសិក្សាស្រាវជ្រាវ រចនាទំព័រ និងការបោះពុម្ព
ផ្សាយលទ្ធផលនៃការសិក្សាស្រាវជ្រាវដោយអ្នកភូមិនេះឡើង ។

សូមថ្លែងអំណរគុណយ៉ាងជ្រាលជ្រៅ ចំពោះលោក **ម៉ឺ សារឡើង** មន្ត្រីឯកទេសទំនាក់ទំនង
ព័ត៌មាននៃធនាគារពិភពលោក លោក **ហារ៉ា វិហាន** អនុប្រធានមន្ទីរបរិស្ថាន និងជា-
នាយកតំបន់ភ្នំសាវ ខេត្តស្ទឹងត្រែង កញ្ញា **សុដាន គណ្ណា** អ្នកសម្របសម្រួលសហគមន៍
ដើម្បីឱ្យមានការផ្លាស់ប្តូរនៃអង្គការទស្សនៈពិភពលោក (World Vision) កញ្ញា **ជា សីលា**

អ្នកសម្របសម្រួលសហគមន៍នៃមជ្ឈមណ្ឌលសិក្សា និងអភិវឌ្ឍន៍កសិកម្មកម្ពុជា (CEDAC) កញ្ញា អ៊ឹម សុផាណារី កញ្ញា អ៊ុត ចាន់ធឿន និងលោក ហុង ឆាយ ដែលជាបុគ្គលិកស្ម័គ្រចិត្តនៃសមាគមថែរក្សាបរិស្ថាន និងវប្បធម៌ ដែលបានចូលរួមវិភាគទានដ៏មានតំលៃក្នុងការត្រួតពិនិត្យលើលទ្ធផលនៃការសិក្សាស្រាវជ្រាវដោយអ្នកភូមិអំពីអន្លង់ និងធនធានទន្លេសេសានសេកុង និងស្រែពក ខេត្តស្ទឹងត្រែង ដើម្បីសំរេចបានសមិទ្ធិផលជាសៀវភៅដ៏សំខាន់ នេះ ។

ទន្ទឹមនឹងនេះ ក្រុមការងារស្រាវជ្រាវយើងខ្ញុំ ក៏មិនភ្លេចចម្លែងអំណរគុណជាពិសេស ចំពោះលោក **វង្ស គន្ធា** មន្ត្រីតំរោងគ្រប់គ្រងធនធានទឹក លោក **ពារក្ស សារ៉េន** មន្ត្រីជំនួយការតំរោងគ្រប់គ្រងធនធានទឹក កញ្ញា **ខ័យ សុទ្ធីវី** មន្ត្រីជំនួយការតំរោងសហគមន៍ព្រៃឈើ កញ្ញា **ឆឹម បុណ្ណ** មន្ត្រីជំនួយការតំរោងសហគមន៍ទេសចរណ៍ធម្មជាតិភូមិវឌ្ឍន៍នៃសមាគមថែរក្សាបរិស្ថាន និងវប្បធម៌ ហៅកាត់ថា អង្គការសេប៉ា និងលោក **សុទ្ធ ឆរិ** អនុប្រធានការិយាល័យជលសាស្ត្រនៃមន្ទីរធនធានទឹក និងឧតុនិយមខេត្តស្ទឹងត្រែង ដែលបានគាំទ្រផ្នែកបច្ចេកទេស ផ្តល់វគ្គបណ្តុះបណ្តាលស្តីពីការប្រមូលព័ត៌មានអំពីរុក្ខជាតិ ប្រភេទត្រី អន្លង់ និងធនធានទន្លេ ព្រមទាំងជួយសម្របសម្រួលដល់ដំណើរការស្រាវជ្រាវជាមួយក្រុមអ្នកស្រាវជ្រាវតាំងពីដើមរហូតដល់ចប់ ហើយទទួលបានលទ្ធផលជាផ្នែកផ្ទៃក្នុងប្រសើរ ជាទីមោទនភាពបំផុតសំរាប់អ្នកភូមិតាមបណ្តោយដងទន្លេសេសាន សេកុង និងស្រែពក និង សមាគមថែរក្សាបរិស្ថាន និងវប្បធម៌ (CEPA) ក្នុងការចូលរួមចំណែកអភិរក្ស និងអភិវឌ្ឍន៍ធនធានទន្លេប្រកបដោយនិរន្តរភាព និងសង្គមជាតិយើង ។

ជាទីបញ្ចប់ យើងខ្ញុំសូមថ្លែងអំណរគុណផងដែរ ដល់ម្ចាស់ជំនួយដូចជាអង្គការ FORUM-SYD, OXFAM AMERICA, SWEDISH SOCIETY FOR NATURE CONSERVATION រាជរដ្ឋាភិបាល និងគ្រប់ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធជាតិ និងអន្តរជាតិ ចំពោះការគាំទ្រគ្រប់បែបយ៉ាងដល់សមាគមថែរក្សាបរិស្ថាន និងវប្បធម៌ (CEPA) ក្នុងការឈានទៅសំរេចទស្សនៈវិស័យដ៏យូរអង្វែងរបស់សមាគម ។

បុព្វកថា

ទន្លេមេគង្គបានហូរកាត់ខេត្តស្ទឹងត្រែងពីជើងទៅត្បូង ។ នៅទីរួមខេត្តទន្លេមេគង្គបានជួបប្រសព្វជាមួយទន្លេសេកុង ដែលបានភ្ជាប់ដៃទន្លេចំនួនពីរទៀត គឺទន្លេសេសាន និងស្រែពក ។ ទន្លេទាំងអស់ស្ថិតនៅភាគខាងលើដែលមានអន្លង់ជ្រៅៗ តំបន់ទឹកជួរ និងព្រៃលិចទឹកជាច្រើន ។ ការជួបប្រសព្វនេះ មិនត្រឹមតែផ្តល់នូវផ្លូវនាវាធរទេ គឺថែមទាំងផ្តល់នូវសារៈសំខាន់ជាជម្រកត្រីពងកូន និងផ្លូវធ្វើបំណាស់ទីរបស់វា ។ ធនធានទាំងអស់នេះ ត្រូវការការពារព្រោះវាជាជម្រកសំរាប់ប្រភេទត្រី ពិសេសមួយចំនួនដូចជា ត្រីត្រសក់ ត្រីរាជ ត្រីគល់រាំង និងត្រីប៉ាស៊ីអ៊ីជាដើម ។ មានប្រជាជនប្រមាណ៩០%បានរស់នៅតាមបណ្តោយទន្លេទាំងបួន ហើយបានពឹងអាស្រ័យលើការនេសាទសំរាប់បរិភោគប្រចាំថ្ងៃ និងបង្កើតប្រាក់ចំណូល ។ ការជួបគ្នារវាងទន្លេមេគង្គ និងដៃនានារបស់វានៅទីរួមខេត្ត គឺមិនត្រឹមតែបានផ្តល់នូវធនធានធម្មជាតិដ៏មហាសាលនោះទេ វាថែមទាំងបានបង្កើតនូវចំនុចយុទ្ធសាស្ត្រចម្បងមួយសំរាប់ការតាំងទីលំនៅរបស់ប្រជាជន និងការធ្វើពាណិជ្ជកម្មផងដែរ ។

ទន្លេនីមួយៗ តែងតែមានលក្ខណៈពិសេសរបស់វា សំរាប់អោយសត្វមានជីវិតនានារស់នៅបានស្រួលដូចជា មានអន្លង់ជ្រៅៗ ព្រៃលិចទឹក ផ្ទាំងថ្មធំៗ ជួរថ្ម ជួរទឹក ធនធានជលផល កោះ ប្រព័ន្ធជីវចម្រុះ និងប្រព័ន្ធបរិស្ថានជាដើម ដែលជាទីជម្រក និងប្រភពធនធានចំណីអាហារសំរាប់ទ្រទ្រង់សត្វមានជីវិតទាំងនោះ និងជីវភាពរស់នៅរបស់ប្រជាជនដែលកំពុងមានវត្តមានតាមបណ្តោយដងទន្លេសេសាន សេកុង និងស្រែពក ។

ដើម្បីលើកកម្ពស់ និងបង្កើនការយល់ដឹងដល់អ្នកភូមិតាមដងទន្លេសេសាន សេកុង និងស្រែពកអំពីសារៈសំខាន់នៃធនធានទន្លេ អន្លង់ និងប្រព័ន្ធជីវចម្រុះ ដែលមាននៅក្នុងទន្លេទាំងនេះ ក្នុងគោលបំណងជំរុញឱ្យប្រជាជនយល់ដឹងកាន់តែច្បាស់ពីធនធានទាំងនេះ ដើម្បីចូលរួមក្នុងការអភិរក្ស និងអភិវឌ្ឍន៍ធនធានទន្លេសំរាប់ធ្វើការប្រើប្រាស់ប្រកបដោយនិរន្តរភាព ទាំងពេលបច្ចុប្បន្ន និងអនាគត ។ សមាគមថែរក្សាបរិស្ថាន និងវប្បធម៌ហៅកាត់ថា អង្គការសេប៉ា បាន

ធ្វើការលើកទឹកចិត្តដល់អ្នកភូមិចំនួន១៥៩នាក់ (ស្រី៥១នាក់) នៅក្នុងភូមិចំនួន២៦ ឃុំចំនួន ១០ តាមដងទន្លេសេសាន សេកុង និងស្រែពក ក្នុងស្រុកសេសាន និងសៀមបាំង នៃខេត្ត ស្ទឹងត្រែង ដែលក្នុងនោះមានចំនួន១៥ភូមិ និង ៥ឃុំ តាមដងទន្លេសេសាន ៨ភូមិ និង៤ឃុំតាម ដងទន្លេសេកុង ព្រមទាំង៣ភូមិ និង១ឃុំ នៅតាមដងទន្លេស្រែពក ធ្វើការសិក្សាស្រាវជ្រាវអំពី អន្លង់ និងធនធានទន្លេសេសាន សេកុង និងស្រែពក។ ចំពោះការសិក្សាស្រាវជ្រាវនេះក្រុម យើងខ្ញុំបានចំណាយពេលវេលាអស់ចំនួន៤០ថ្ងៃ សំរាប់ធ្វើការស្រង់ព័ត៌មាននៅក្នុងភូមិ ចំនួន ២៦ នៅតាមដងទន្លេទាំងបី ហើយចំណាយពេលវេលាចំនួន៣ខែ បន្ថែមទៀតសំរាប់ធ្វើការ វិភាគព័ត៌មាន និង សរសេររបាយការណ៍លទ្ធផលនៃការសិក្សាស្រាវជ្រាវ។ ដូច្នេះយើងខ្ញុំបាន ប្រើប្រាស់ពេលវេលាសរុប ចំនួន៤ខែ ១០ថ្ងៃ សំរាប់ការងារសិក្សាទាំងមូល។

ការសិក្សាស្រាវជ្រាវនេះធ្វើឡើងដើម្បីចងក្រងព័ត៌មានទុកជាឯកសារស្រាវជ្រាវបន្ត សំរាប់ កូនចៅជំនាន់ក្រោយៗអោយបានដឹង និងប្រើប្រាស់ ហើយចេះធ្វើការប្រៀបធៀបគ្នាអំពី ធនធានទន្លេ និងអន្លង់ដែលមាននាពេលអតីតកាល បច្ចុប្បន្ន និងសំរាប់ទៅអនាគត ។

ការសិក្សានេះ បានដំណើរការទៅបានទទួលលទ្ធផលល្អក៏ដោយសារតែ មានការជួយជ្រោម ជ្រែងអស់ពីកំលាំងកាយ កំលាំងចិត្តពីសំណាក់អាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន (លោកអភិបាលស្រុក លោក មេឃុំ មេភូមិ) និងជាពិសេសក្រុមការងារសហគមន៍គ្រប់គ្រងធនធានទឹកនៅតាមភូមិនីមួយៗ ព្រមទាំងចាស់ទុំដែលរស់នៅក្នុងភូមិទាំងនោះ។

ការសិក្សាស្រាវជ្រាវនេះ ធ្វើឡើងដោយអ្នកភូមិ ដូច្នេះរាល់ព័ត៌មានទាំងអស់ដែលជាលទ្ធ ផលនៃការសិក្សាស្រាវជ្រាវ គឺវាមានអត្ថន័យស៊ីជម្រៅទៅលើបែបគុណភាព និងសង្គមច្រើន ជាងផ្នែកវិទ្យាសាស្ត្រ។ ហើយលទ្ធផលនៃការស្រាវជ្រាវនេះ គឺជាការបើកផ្លូវដំបូងមួយសំរាប់ បរិបទខេត្តស្ទឹងត្រែង ដើម្បីនាំផ្លូវឱ្យអ្នកឯកទេសសិក្សាស្រាវជ្រាវបែបវិទ្យាសាស្ត្រធ្វើការ សិក្សាស្រាវជ្រាវបន្តទៀត ក្នុងការស្វែងរកព័ត៌មានពិតប្រាកដបែបវិទ្យាសាស្ត្រ ដើម្បីចូលរួម អភិរក្ស និងអភិវឌ្ឍន៍អន្លង់ និងធនធានទន្លេសេសាន សេកុង និងស្រែពកប្រកបដោយនិរន្តរ ភាព។

Preface

The Mekong River's water flow across the Stung Treng province from the south to the north. At the Stung Treng provincial town, Mekong River intersects Se-kong River with other two tributaries are SeSan and Srepok Rivers. The intersection of these rivers provides not only navigation but also a lot of important sources of fish species and fish's habitats. These resources have to protect many kinds of fish such as TreyTrasak, Trey Reach, Trey Kolrang and Trey Pase-e etc.

90% of people live along these four rivers depend on fishing for their food security and general income. The intersection of these rivers at Stung Treng town provides huge natural resources and creates keys strategic points for settlement of people and do business.

Each river has also special characteristic for many species living. For example, deep pools, flooded forest, rocks, waterfalls, islands, ecological systems, and environmental systems etc are the habitats and food sources to support living of these species and livelihood of people live along the Mekong, SeSan, Sekong and Srepok Rivers.

we promote and increase people's awareness along the SeSan, Sekong and Srepok rivers about river resources in deep pools and ecological systems in these rivers in order to help villagers understand clearly about these valuable resources. After they have knowledge, they must participate in conservation and development of these important natural resources for sustainability.

The objectives of research study to collect information about deep pools and river resources along the SeSan, Sekong and Srepok rivers to make a basic document for villagers, readers and researchers understand and sustainable use of these resources in the present and the future.

To achieve these objectives, Culture and Environment Preservation Association (CEPA) has encouraged 159 villagers (women:51) in 26 villages and 10 communes along the SeSan, Sekong and Srepok Rivers in the SeSan district and Siem Pang district of Stung Treng Province which has 15 villages, 5 communes along the SeSan river, 8 villages, 4 communes along the Sekong river and 3 villages in 1 commune along the Srepok river to do research on deep pools river resources of SeSan, Sekong and Srepok rivers. In this research study, research team has spent

40 days for information collecting in 26 villages along these three rivers and other three months for information analysis and report writing of research results. So, our team spent 4 months and 10 days for whole research study.

The research study received very good result because we have been full supported by the chief of villages, commune chiefs, commune council, SeSan district chief and Siem Pang district chief, especially water resource community working group in each village and elders in these villages.

This research study was done by villagers, so, all the information of research result has deeply meaningful qualitative and social rather than scientific research. The result of this research is the first opening way of Stung Treng context in order to guide to other researchers continue to do scientific research for contributing in sustainable conservation and development of deep pools and river resources along the SeSan, Sekong and Srepok Rivers.

បញ្ជីអក្សរកាត់

- គ.ម : គីឡូម៉ែត្រ
- ម : ម៉ែត្រ
- ស.ម : សង់ទីម៉ែត្រ
- GPS : Geography Position System

ឧបករណ៍ប្រើប្រាស់ដើម្បីសិក្សាស្រាវជ្រាវ

- បញ្ជីសំណួរ
- ម៉ែត្រវាស់
- ខ្សែវាស់
- GPS
- ទូរស័ព្ទ និង ទូរកែវ

សេចក្តីផ្តើម

ស្ទឹងត្រែងជាខេត្តមួយដែលស្ថិតនៅភូមិភាគឦសាននៃប្រទេសកម្ពុជា ដែលមានទីតាំងនៅ ដាច់ឆ្ងាយពីរាជធានីភ្នំពេញ ហើយយើងអាចធ្វើដំណើរទៅកាន់ខេត្តនេះបានតាមផ្លូវគោក ផ្លូវទឹក និងផ្លូវអាកាស ។ ខេត្តនេះមានទេសភាពយ៉ាងស្រស់ត្រកាល បើធ្វើទៅនឹងបណ្តា ខេត្តផ្សេងៗទៀត ដោយសារវាមានទន្លេបួនគឺ ទន្លេមេគង្គ សេសាន សេកុង និងស្រែពក ដែល សំបូរទៅដោយព្រៃឈើ ព្រៃលិចទឹក អន្លង់ និងកោះតូចៗនៅតាមដងទន្លេ។ ធនធាន ធម្មជាតិទាំងនេះ គឺជាកំលាំងចលករជួយលើកសម្រស់ខេត្តឱ្យកាន់តែស្រស់តាមបែបធម្ម ជាតិ បន្ថែមទៀត ដោយពុំសូវមានការបំពុលបរិស្ថាន^១ ។

ទន្លេមេគង្គមានប្រភពមកពីភាគខាងកើតនៃខ្ពង់រាបទីបេ ប្រទេសចិន, ទន្លេសេសាន មាន ប្រភពមកពីតំបន់ខ្ពង់រាបកន្ត្រំ និងចាក់ឡាយនៃប្រទេសវៀតណាម, ទន្លេសេកុង មានប្រភព មកពីខ្ពង់រាបប្រទេសវៀតណាម ហើយហូរកាត់ប្រទេសឡាវមុននឹងហូរចាក់ចូលខេត្តស្ទឹងត្រែង នៃប្រទេសកម្ពុជា, និងទន្លេស្រែពក មានប្រភពមកពីខ្ពង់រាបដាឡាត់នៃប្រទេសវៀតណាម ។

ជារួមខេត្តស្ទឹងត្រែងចែកជា៥ស្រុករួមមាន: ស្រុកសេសាន សៀមបូក សៀមបាំង ស្ទឹងត្រែង និងថាឡាបរិវាត់ ហើយមានឃុំសរុបចំនួន៣៤ឃុំ និងភូមិចំនួន១២៧ នៅទូទាំង ខេត្ត មានប្រជាជនសរុបចំនួន ១៤.៩៦០គ្រួសារ ស្មើនឹង ៧៧.៣៧២នាក់ ។

ខេត្តស្ទឹងត្រែងនាពេលបច្ចុប្បន្ន កំពុងចាប់ផ្តើមធ្វើសមាហរណកម្មទាំងផ្នែកសេដ្ឋកិច្ច ហេដ្ឋា រចនាសម្ព័ន្ធនៅក្នុងសង្គម និងតំបន់ (ឡាវ និងវៀតណាម) ។ នេះគឺជាឱកាសដ៏ល្អមួយសំរាប់

១. តីក វណ្ណារ៉ា (២០០៦), សក្តានុពលនៃការអភិវឌ្ឍតំបន់ទេសចរណ៍ធម្មជាតិបែបសហគមន៍ តាមដងទន្លេមេគង្គភាគខាងលើនៃប្រទេសកម្ពុជា ករណីសិក្សា ស្រុក ថាឡាបរិវាត់ ខេត្តស្ទឹងត្រែង, និក្ខេបបទបញ្ចប់ថ្នាក់អនុបណ្ឌិតផ្នែកការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ចកសិកម្មបោះពុម្ពដោយសាកលវិទ្យាល័យ ភូមិន្ទកសិកម្ម ឆ្នាំ ២០០៦ ទំព័រ ២